

OPŠTE OBAVEZUJUĆE UPUTSTVO

RADIO I TELEVIZIJSKIM STANICAMA (EMITERIMA) U PREDIZBORNOJ KAMPANJI ZA LOKALNE, POKRAJINSKE I REPUBLIČKE SKUPŠTINSKE IZBORE, IZBORE ZA PREDSEDNIKA REPUBLIKE I IZBORE ZA NACIONALNE SAVETE NACIONALNIH MANJINA

("Sl. glasnik RS", br. 18/2012)

I UPUTSTVA ZA SVE RADIO I TELEVIZIJSKE STANICE (EMITERE)

1. Ovim opšte obavezujućim uputstvom uređuje se ponašanje emitera kada nadležan organ u Republici Srbiji raspiše izbore za narodne poslanike Narodne skupštine Republike Srbije, izbore za predsednika Republike Srbije, izbore za poslanike skupštine autonomne pokrajine, izbore za odbornike skupština jedinica lokalne samouprave i izbore za nacionalne savete nacionalnih manjina.

2. Sve emisije, izveštaji, reklamni blokovi, ankete i slično, u kojima se pojavljuju učesnici izbora ili članovi i predstavnici političkih stranaka, koalicija, udruženja građana koja učestvuju na izborima i predsednički kandidati, moraju biti posebno obeleženi jasnom oznakom "predizborni program", a u radio programu jasno naznačeni na početku i kraju emisije, kao i na svakih 5 minuta trajanja emisije. Televizijske emisije sa predizbornim sadržajima u kojima nastupaju predstavnici izbornih lista i kandidati, moraju biti označene neprekidnom oznakom "predizborni program" bez obzira da li je reč o specijalnim ili redovnim emisijama.

3. Ako su izbori raspisani samo za određeno područje Republike Srbije (npr. grad ili opština), predizborni program može emitovati samo emiter lokalnog ili regionalnog nivoa pokrivanja čija željena zona servisa obuhvata područje za koje su izbori raspisani. Ova odredba se ne odnosi na opštine koje imaju veliki broj interno raseljenih lica (IRL) sa prebivalištem u drugim opštinama na teritoriji Republike Srbije.

4. Izveštaji o predizbornim aktivnostima kandidata sa izbornih lista u dnevno-informativnim i specijalnim emisijama treba da budu zasnovani na načelima objektivnosti, ravnomernosti i zaštite javnog interesa i jednako dostupni svim etničkim zajednicama na području koje pokriva program emitera. Zvanične informacije o toku i rezultatima izbora ovlašćene su da saopšte samo nadležne izborne komisije. Sve ostale informacije moraju se označiti kao nezvanične.

5. Emiter nije dužan da emituje predizborni plaćeni termin. U slučaju da odluči da emituje predizborni plaćeni termin, emiter je dužan da svim zainteresovanim izbornim listama, odnosno kandidatima obezbedi pod jednakim programskim, tehničkim i finansijskim uslovima emitovanje njihovog priloga u okviru predizbornog plaćenog termina.

Emiter je dužan da u svojoj programskoj šemi unapred odredi termine namenjene emitovanju predizbornog plaćenog termina i ne može ih proizvoljno menjati tokom predizborne kampanje.

Emiter ne može bitno menjati svoj programski koncept u nameri da obezbedi dodatno vreme za emitovanje predizbornih plaćenih termina, pri čemu naročito nije dozvoljeno emitovati predizborni plaćeni termin umesto emisije koja ima svoj ustaljeni dnevni ili nedeljni termin i po svojoj prirodi je namenjena informisanju javnosti o događajima u određenoj sferi društvenog života (npr. politika, ekonomija, obrazovanje, kultura i sl.).

Predizborni plaćeni termin mora biti odvojen od ostatka programa zvukom i slikom (najavna i odjavna špica). U televizijskom programu tokom celog svog trajanja mora biti jasno označen kao "predizborni plaćeni termin", dok u radijskom programu mora biti označen kao takav na svakih pet minuta svog trajanja.

Predizborni plaćeni termin emituje se bez prekida i ne sme biti duži od 30 minuta, s tim što se dnevno može emitovati najviše do 90 minuta.

U slučaju emitovanja predizbornih plaćenih termina emiter je dužan da pod jednakim uslovima svim izbornim listama, odnosno predsedničkim kandidatima, odnosno listama nacionalnih saveta, obezbedi prostor u trajanju do najviše pet minuta jednokratno tokom dana po izornoj listi, odnosno predsedničkom kandidatu. Ukoliko neka izborna lista, odnosno predsednički kandidat nije zainteresovana za termin koji joj je ovim uputstvom obezbeđen pod jednakim uslovima, emiter nema pravo da isti ustupi nekoj drugoj izornoj listi, odnosno predsedničkom kandidatu.

Izuzetno, u okviru predizbornog plaćenog termina može se emitovati jedan poseban prilog u trajanju do 30 minuta (tridesetominutni prilog) posvećen jednoj izornoj listi, odnosno kandidatu (npr. prenos ili snimak predizbornog skupa, odnosno konvencije). Određena izborna lista, odnosno kandidat ima pravo na samo jedan tridesetominutni prilog tokom predizborne kampanje, s tim što u danu emitovanja takvog priloga nema pravo na petominutni prilog.

U okviru televizijskog programa emiter u periodu od 6,00 do 9,00 časova i u periodu od 19,00 do 23,00 časa ne može emitovati predizborni plaćeni termin. U okviru radijskog programa emiter u periodu od 6,00 do 9,00 časova i u periodu 15,00 do 19,00 časova ne može emitovati predizborni plaćeni termin.

Vreme trajanja sadržaja emitovanog u vidu predizbornog plaćenog termina ne uračunava se u ukupno vreme trajanja TV oglašavanja, odnosno radijskog oglašavanja.

Emiter ne može učestvovati u proizvodnji sadržaja namenjenih emitovanju u vidu predizbornog plaćenog termina, izuzev ako je to učešće isključivo tehničke prirode.

6. Izveštaji agencija koje ispituju javno mnjenje mogu se objavljivati uz uslov da se imenuje naručilac ankete, uzorak na kome je objavljeno ispitivanje, način i vreme trajanja istraživanja. Navedeni izveštaji agencija za ispitivanje javnog mnjenja ne mogu se objavljivati u udarnim terminima informativnih emisija (naslovi, vesti dana i sl.).

7. Ulične, telefonske i slične ankete sa građanima ne mogu se smatrati reprezentativnim. U ovakvim slučajevima emiter treba da upozori slušaoce ili gledaoce, jer je ovakvim anketama

moguće favorizovanje određenih lista i kandidata i time narušavanje principa objektivnosti izveštavanja.

8. Nije dozvoljeno preuzimanje predizbornih programa od drugih emitera, direktno ili indirektno, osim kada je reč o predizbornim plaćenim terminima.

9. Državni organi i organizacije, organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave mogu da u programima radija i televizije oglašavaju aktivnosti i mere koje su od značaja za građane, za većinu građana ili za manjinsku društvenu grupu, a naročito izbore, ako oglasna poruka preporučuje učešće na izborima. U oglasnoj poruci ne može se koristiti ime, lik, glas ili lično svojstvo državnog funkcionera državnog organa ili organizacije, organa teritorijalne autonomije i lokalne samouprave.

10. U toku predizborne kampanje emiteri treba da iz svog programa isključe dokumentarne, igrane, zabavne i slične emisije i filmove u kojima se pojavljuje funkcioner, istaknuti predstavnik podnosioca izborne liste ili kandidat i da izbegavaju druge oblike indirektno političke propagande u redovnim emisijama. Najave predizbornih mitinga, tribina (glasom ili putem kajrona i sl.) mogu se objavljivati samo u plaćenim terminima i oglasnim porukama.

11. Emiterima se nalaže da novinare i voditelje koji su kandidati isključe iz pojavljivanja u svojim programima dok traje predizborna kampanja.

12. Emiteri specijalizovanih programa ne smeju se ni direktno ni indirektno baviti izborima. Ova zabrana ne odnosi se na oglasni deo programa, osim u specijalizovanim dečjim i verskim programima gde je zabranjen svaki vid političke propagande i oglašavanja.

13. Televizijske stanice su dužne da svakog petka počev od dana raspisivanja izbora do njihovog okončanja dostavljaju Republičkoj radiodifuznoj agenciji snimke, u standardnim DVD formatima, svog celokupnog programa emitovanog u periodu koji je prethodio danu dostavljanja snimaka. Obaveza je radio stanica da svoj program snimaju, a snimke čuvaju najmanje 30 dana od dana emitovanja.

14. Sve radio i televizijske stanice mogu objavljivati predizborne spotove pod jednakim komercijalnim i tehničkim uslovima, kao i bez diskriminacije. Emiter je dužan da predizborne oglasne poruke emituje na način predviđen zakonom kojim se uređuje oglašavanje, pri čemu se vreme trajanja predizbornog oglašavanja uračunava u ukupno vreme trajanja TV oglašavanja i TV prodaje, odnosno radijskog oglašavanja.

15. Bez naknade se, u skladu sa programskim mogućnostima emitera, mogu objavljivati samo oglasi i spotovi Republičke izborne komisije i Republičke radiodifuzne agencije.

16. Emiter, u skladu sa članom 38. Zakona o javnom informisanju i članom 21. Zakona o radiodifuziji, može da odbije da emituje reklamne poruke ili emisije ako oceni da one podstiču diskriminaciju, mržnju ili nasilje ili vređaju čast, ugled i privatnost građana ili drugih učesnika u kampanji.

17. Odgovor odnosno ispravku informacije koja se odnosi na predizbornu kampanju, emiter je dužan da objavi narednog dana, a najkasnije pre kraja predizborne kampanje, u skladu sa čl. 47-49. Zakona o javnom informisanju.

18. Izborna propaganda i objavljivanje procene rezultata izbora preko radio i TV stanica zabranjeno je 48 časova pre dana održavanja izbora i na dan održavanja izbora do zatvaranja biračkih mesta.

II UPUTSTVA KOJA SE ODNOSI NA ORGANIZACIJE KOJE IMAJU STATUS JAVNOG RADIODIFUZNOG SERVISA: RADIODIFUZNA USTANOVA SRBIJE, RADIODIFUZNA USTANOVA VOJVODINE, RADIO TELEVIZIJSKE STANICE LOKALNIH I REGIONALNIH ZAJEDNICA (OPŠTINSKE I GRADSKE STANICE) I RADIO I/ILI TELEVIZIJSKE STANICE CIVILNOG SEKTORA

1. Radiodifuzna ustanova Srbije - RTS, Radiodifuzna ustanova Vojvodine - RTV i radio i televizijske stanice lokalnih, regionalnih zajednica čiji su osnivači gradovi i opštine, kao i stanice civilnog sektora dužne su da se u vreme trajanja predizborne kampanje pridržavaju odredbi

člana 68. stav 1. tačka 6a, člana 78. stav 1. tačka 6, člana 95. i člana 96. stav 8. Zakona o radiodifuziji, i obezbede besplatno i ravnomerno, bez diskriminacije, emitovanje promocije političkih stranaka, koalicija i kandidata koji imaju prihvaćene izborne liste.

2. Radiodifuzna ustanova Srbije - RTS i Radiodifuzna ustanova Vojvodine - RTV dužne su da se u vreme trajanja predizborne kampanje pridržavaju odredbi čl. 49-51. Zakona o izboru narodnih poslanika ("Službeni glasnik RS", br. 35/2000, 57/2003 - odluka USRS, 72/2003 - dr. zakon, 75/2003 - ispr. dr. zakona, 18/2004, 101/2005 - dr. zakon, 85/2005 - dr. zakon i 104/2009 - dr. zakon).

3. Radiodifuzna ustanova Vojvodine - RTV ima posebne obaveze koje se odnose na adekvatnu zastupljenost kandidata nacionalnih manjina.

4. Radiodifuzna ustanova Srbije - RTS, Radiodifuzna ustanova Vojvodine - RTV, radio i televizijske stanice lokalnih, regionalnih zajednica čiji su osnivači gradovi i opštine, kao i stanice civilnog sektora ne mogu emitovati predizborni plaćeni termin, ali mogu emitovati propagandne spotove. U skladu sa svojim opštim aktima, ove stanice mogu odbiti emitovanje programa i reklamnih spotova, ako oni ne služe predizbornoj kampanji.

5. Ako dođe do ponavljanja glasanja, usled toga što nijedan kandidat nije dobio većinu glasova birača (drugi krug), Radiodifuzna ustanova Srbije obavezna je da omogući emisiju u kojoj će učestvovati predsednički kandidati koji su ušli u drugi krug.

III UPUTSTVA ZA KOMERCIJALNE RADIO I TELEVIZIJSKE STANICE

1. Ukoliko se odluče da u svojim programima izveštavaju o toku predizborne kampanje, komercijalne radio i televizijske stanice treba da izveštavaju kako na osnovu svoje uređivačke politike i programskog interesa svojih slušalaca i gledalaca, tako i na osnovu interesa šire javnosti. Pravo je komercijalnih radio i televizijskih stanica da odrede način i obim programa koji će posvetiti predizbornoj kampanji.

2. Ukoliko se komercijalne radio i televizijske stanice odluče da deo svog programa besplatno posvete predizbornim predstavljanjima, onda takvi termini moraju biti ravnomerno raspodeljeni svim listama ili kandidatima jednako, bez diskriminacije.

3. U toku predizborne kampanje komercijalne radio i televizijske stanice mogu objavljivati plaćene predizborne oglasne spotove pod jednakim programskim, tehničkim i finansijskim uslovima, bez diskriminacije bilo koje izborne liste ili kandidata.

IV PREDSTAVLJANJE IZBORNIH LISTA I KANDIDATA POVODOM RASPISANIH IZBORA ZA NACIONALNE SAVETE NACIONALNIH MANJINA

1. Radiodifuzna ustanova Srbije dužna je da u svom programu ravnomerno, bez diskriminacije i pod istim programskim i tehničkim uslovima, predstavi sve izborne liste.

2. Radiodifuzna ustanova Vojvodine dužna je da u svom programu, pod uslovima iz tačke 1. ove glave opšte obavezujućeg uputstva, predstavi sve izborne liste podnete radi izbora članova nacionalnih saveta bunjevačke, mađarske, nemačke, romske, rumunske, rusinske, slovačke, ukrajinske i češke nacionalne manjine.

3. Emiter lokalne ili regionalne zajednice ili emiter civilnog sektora, osim onog čiji je osnivač crkva ili verska zajednica, dužan je da u svom programu, pod uslovima iz tačke 1. ove glave opšte obavezujućeg uputstva, predstavi izborne liste podnete radi izbora nacionalnih saveta nacionalnih manjina koje prema poslednjem popisu stanovništva učestvuju u ukupnom broju stanovnika njegove željene zone servisa sa najmanje 0,5%.

4. Ako komercijalni emiter u svom programu predstavlja izborne liste ili kandidate povodom izbora za nacionalne savete nacionalnih manjina, shodno se primenjuje tač. 1, 2. ili 3. ove glave opšte obavezujućeg uputstva u zavisnosti od njegove željene zone servisa.

V POSEBNE ODREDBE

1. Republička radiodifuzna agencija je nadležna da primenjuje odredbe Zakona o radiodifuziji, odnosno da prima predstavke emitera, učesnika u predizbornoj kampanji i građana, kao i da

organizuje praćenje programa neposredno ili preko ovlašćenih agencija ili poverenika za određeno mesto ili region, kao i da preduzima mere predviđene Zakonom.

Pismene i potpisane predstavke podnosioca izbornih lista, emitera i građana, Agencija prima na adresu: Trg Nikole Pašića br. 5, 11000 Beograd, ili na faks br. 011/20-28-745.

2. Danom stupanja na snagu ovog opšte obavezujućeg uputstva prestaje da važi Obavezujuće uputstvo u vezi sa izborima za nacionalne savete nacionalnih manjina ("Službeni glasnik RS", broj 17/11).

3. Ovo opšte obavezujuće uputstvo stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".